

Protokół
z posiedzenia Zespołu problemowego ds. funduszy europejskich
Rady Dialogu Społecznego
z dnia 29 marca 2021 r.

Miejsce posiedzenia: Wideokonferencja

Przewodniczący: Jan Klimek Przewodniczący Zespołu problemowego ds. funduszy europejskich, Związek Rzemiosła Polskiego

W posiedzeniu wzięli udział: przedstawiciele Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, przedstawiciele Ministerstwa Finansów, członkowie Zespołu, zaproszeni goście oraz eksperci.

Przyjęto następujący porządek obrad:

1. Krajowy Plan Odbudowy – omówienie zgłoszonych uwag; propozycje zmian.
2. Dyskusja w zakresie zmian w projekcie Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027.
3. Omówienie programu Pomoc Techniczna – informacja Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej; dyskusja.
4. Sprawy różne.

Jan Klimek, Przewodniczący Zespołu, ZRP powitał wszystkich uczestników posiedzenia. Podziękował Zespołowi ds. funduszy europejskich za przygotowanie oraz przyjęcie Stanowiska strony pracowników i strony pracodawców Zespołu z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie projektu Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce.

Członkowie zespołu jednogłośnie zaakceptowali porządek obrad posiedzenia.

Ad. 1

Renata Calak, MFiPR poinformowała o trwających konsultacjach Krajowego Planu Odbudowy. Odniosła się do uwag dotyczących uporządkowania sfery polityki publicznej,

podkreślając możliwość finansowania inwestycji wpisujących się w reformy ze wskazanego zakresu. Zaznaczyła, że KPO jest instrumentem tymczasowym, który oceniany będzie przez Komisję Europejską przy wykorzystaniu tzw. kamieni milowych. Podkreśliła konieczność realizacji zaleceń Rady UE z 2019 oraz 2020 r., aby Polska mogła otrzymać środki z Next Generation. Odnosząc się do wspomnianego instrumentu finansowego zaznaczyła, że środki te zostaną wykorzystane również w ramach Funduszu Sprawiedliwej Transformacji oraz REACT-EU. Zwróciła uwagę, iż regulacja dotycząca KPO została wprowadzona w życie w połowie lutego 2021 r. Poinformowała o konsultacjach KPO, również z Komisją Europejską, która zgłasza zastrzeżenia między innymi do komponentu dotyczącego zdrowia oraz komponentu dotyczącego wsparcia innowacyjności i przedsiębiorczości. Przedstawiła podział środków, zgodnie z którym 37% z nich musi zostać przeznaczonych na zieloną transformację oraz 20% na transformację cyfrową. Jednocześnie wskazała na konieczność realizacji inwestycji nieszkodliwych dla środowiska. Zaznaczyła, iż KPO opiera się na sześciu głównych filarach. Zaprezentowała krótko przebieg prac nad stworzeniem omawianego dokumentu, również w zakresie współpracy z innymi resortami oraz regionami. Odniosła się do kwestii ocen Komisji Europejskiej, która zwraca szczególną uwagę na: rynek pracy, formy stanowienia prawa oraz wiek emerytalny. Zwróciła uwagę na konsultowanie przez partnerów społecznych zakresu interwencji w ramach poszczególnych komponentów. Zaznaczyła, iż KPO po złożeniu dokumentu nie będzie podlegać negocjacom z KE. Poinformowała, iż Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej otrzymało 667 uwag do projektu., z czego wiele z nich dotyczy włączenia w większym stopniu partnerów społecznych do procesu wdrażania KPO. Odniosła się do równoległe prowadzonych prac nad kształtem Umowy Partnerstwa oraz kształtem poszczególnych programów operacyjnych.

Jan Klimek, Przewodniczący Zespołu, ZRP pozytywnie ocenił diagnozę wyzwań rozwojowych zawartych w projekcie Krajowego Planu Odbudowy. W tym kontekście wskazał niski poziom innowacyjności oraz niski poziom robotyzacji polskiej gospodarki.

Zygmunt Mierzejewski, OPZZ przypomniał, iż partnerzy społeczni pracowali w grupach roboczych oceniających założenia projektu KPO. Poinformował o przesłaniu do MFiPR stanowiska OPZZ dotyczącego projektu, które negatywnie opiniuje dokument. Wskazał, że KPO nie jest właściwą odpowiedzią na wyzwania przed którymi stoi Polska w kontekście wychodzenia z pandemii COVID-19 oraz budowania trwałych zabezpieczeń instytucjonalnych na przyszłość. Poinformował o braku precyzyjnie zdefiniowanych instrumentów, które

mogłyby posłużyć do realizacji celów wskazanych w dokumencie. Odnosił się do konieczności korespondowania KPO z innymi dokumentami strategicznymi, takimi jak Polityka Przemysłowa Polski oraz Nowy Ład. Wyraził negatywną opinię na temat planów tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy w oparciu o doposażenie pracowników umożliwiające pracę zdalną oraz doskonalenie elastycznych form zatrudnienia.

Małgorzata Lelińska, KL zwróciła uwagę na pominięcie zaleceń KE z 2020 r. dotyczących poprawy klimatu inwestycyjnego, w szczególności poprzez ochronę niezależności sądów, oraz zapewnienie skutecznych konsultacji publicznych i zaangażowania partnerów społecznych w proces kształtowania polityki. Wskazała na brak związku w KPO między inwestycjami, a reformami. Postulowała o przeprowadzenie procesu wyboru projektów w transparentnej formule, tak aby były one realizowane przez podmioty zapewniające najwyższą jakość oraz najwyższą stopę zwrotu z inwestycji. Odniosła się do kwestii zwiększenia liczby inwestycji realizowanych przez sektor prywatny. Jako słabość projektu dokumentu wymieniła brak wskaźników rezultatów. Zapytała o ocenę przedstawicieli MFiPR dotyczącą wysłuchań publicznych oraz sposób planowanego przygotowania odpowiedzi na przekazane uwagi. Zadała także pytanie o planowany opis oraz zmiany z zakresu reformy rynku pracy w KPO.

Katarzyna Zimmer-Drabczyk, NSZZ „Solidarność” poinformowała o przesłaniu przez NSZZ „Solidarność” opinii dotyczącej KPO do MFiPR. Odniosła się do procesu legislacji przepisów związanych z projektem dokumentu oraz wdrażania planowanych inwestycji. Przekazała, iż zgodnie z otrzymanymi od Ministerstwa informacjami, odpowiedzi na pytania, które zadawane były podczas wysłuchań publicznych, zostaną opublikowane na stronie internetowej MFiPR. Zapytała o ewentualny termin ich opublikowania. Odnosząc się do kwestii zdrowia, postulowała o poprawę sytuacji nie tylko kadr medycznych, ale także innych pracowników uczestniczących w walce z pandemią. Poruszyła temat opieki długoterminowej pytając o projekt ustawy regulujący wskazany obszar.

Aleksandra Wąsik, OPZZ odnosząc się do wysłuchań publicznych poinformowała o poruszaniu problematyki edukacji w częściach dotyczących gospodarki oraz edukacji. Zwróciła uwagę na oczekiwania społeczne w zakresie włączenia edukacji do KPO. Zapytała o przyczynę ograniczenia zapisów nawiązujących do wspomnianego obszaru. Podkreśliła, że edukacja zdalna nie ogranicza się jedynie do kwestii zakupu sprzętu, ale należy podjąć debatę publiczną obejmującą uzgodnienia modelu nauczania zdalnego. Poruszyła temat zapisów KPO

o szkoleniach dla nauczycieli, kładąc nacisk na konieczność prowadzenia szkoleń związanych z umiejętnościami pedagogicznymi, nie technicznymi.

Marcin Tumanow, BCC w odniesieniu do procedury wyboru projektów realizujących reformy KPO oraz wdrażania dokumentu zapytał o rozpoczęcie prac legislacyjnych. Nawiązując do prac grup roboczych oraz projektów indykatywnych zapytał o proces weryfikacji projektów, które były dotychczas planowane do wdrożenia. Odniósł się także do roli Komitetu Monitorującego w procedurze wyboru projektów.

Renata Calak, MFiPR poinformowało o koncentracji prac grup roboczych na identyfikacji i dyskusji na temat złożonych projektów. Zaznaczyła, iż wynik tych prac będzie widoczny dopiero po przyjęciu KPO. Podkreśliła, iż Polska otrzyma 13% zaliczkę środków przeznaczonych na realizację KPO. Wskazała, iż proces legislacyjny podzielony jest na dwie równoległe części – umocowanie KPO w krajowej legislacji przez ministra odpowiedzialnego za rozwój regionalny oraz pomoc publiczną. Nawiązała do systemu wdrażania KPO opartego na konkursach oraz właściwej dokumentacji gwarantującej realizację projektów do 2026 roku. W tym kontekście zaznaczyła planowane wykorzystanie instytucji realizujących Politykę Spójności. Podkreśliła, że Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest dokumentem obowiązującym, na podstawie którego przygotowana została diagnoza oraz wskazano wyzwania zawarte w KPO. Zaznaczyła, że konieczne jest wskazanie wysokości środków wydatkowanych z budżetu państwa oraz z polityki spójności na każdą z dziedzin interwencji. Odnosząc się do kwestii elastycznych form organizacji pracy poinformowała o planowanych w tym obszarze zmianach w projekcie dokumentu. Podkreśliła, że MFiPR pracuje aktualnie nad reformami z zakresu rynku pracy i edukacji, zgadzając się z opiniami partnerów społecznych. Wskazała, że komponent dotyczący zdrowia opiera się obecnie głównie na projektach infrastrukturalnych, zapewniając o przewidywanym uzupełnieniu obszaru o kwestię kadr. Nawiązała do wypowiedzi dotyczącej poprawy klimatu inwestycyjnego, zaznaczając, iż strona rządowa prowadzi rozmowy z Komisją Europejską w tym zakresie. Podkreśliła możliwość realizacji projektów zarówno przez podmioty publiczne, jak i prywatne, również z pozostałych państw członkowskich UE. Pozytywnie oceniając wysłuchania publiczne, podkreśliła priorytetowe znaczenie poprawy dokumentu w wyznaczonym terminie, tak aby uwzględnić przekazane uwagi. Powiedziała o przygotowaniu raportu z procesu konsultacji w terminie 35 dni. Poinformowała o przekazaniu poprawionej części strategicznej KPO do

Komisji Europejskiej oraz pozytywnym zaopiniowaniu elementu. Zapewniła o planowanych zmianach w dokumencie w zakresie włączenia kwestii edukacji oraz rynku pracy.

Zygmunt Mierzejewski, OPZZ pozytywnie odniósł się do instrumentu jakim są wysłuchania publiczne, argumentując możliwością wyłonienia tych uwag, które należą do reprezentatywnych organizacji partnerów społecznych. Zapytał o możliwość włączenia partnerów społecznych do prac lub konsultacji w zakresie obszaru edukacji i rynku pracy.

Katarzyna Zimmer-Drabczyk, NSZZ „Solidarność” nawiązując do poprzednich wypowiedzi zapytała która z reform nie będzie realizowana – reforma dotycząca opieki długoterminowej, czy reforma służb rynku pracy.

Renata Calak, MFiPR poinformowała o pracach w zakresie edukacji, którymi zajmuje się aktualnie departament prowadzący grupę roboczą „społeczeństwo”. Podkreśliła trwające działania mające na celu wprowadzenie do KPO reformy rynku pracy.

Aleksandra Wąsik, OPZZ zapytała o utworzenie nowego subkomponentu „edukacja”. Zwróciła uwagę na brak możliwości konsultacji tego elementu, ze względu na termin przekazania KPO do KE.

Renata Calak, MFiPR podkreśliła, że ministerstwo pracuje aktualnie nad naniesieniem przekazanych uwag na tekst dokumentu. Wskazała, że kolejna wersja KPO zostanie przekazana do partnerów społecznych, jednocześnie nawiązując do kwestii terminów oraz braku pewności w odniesieniu do ponownych konsultacji elementów dotyczących edukacji i rynku pracy.

Ad. 2

Agnieszka Kapciak, MFiPR poinformowała o zakończeniu konsultacji publicznych projektu Umowy Partnerstwa w dniu 22 lutego 2021 r., podczas których do ministerstwa wpłynęło ponad 5 tys. uwag poprzez formularz zamieszczony na stronie internetowej. Zaznaczyła, że dodatkowo przekazano wiele uwag w formie pism i maili. Zapewniła, iż MFiPR bierze pod uwagę wszystkie przekazane opinie, również te przesłane po terminie. Wskazała na wypracowanie nowego tekstu projektu UP po analizie stanowisk i postulatów oraz planowane udostępnienie na stronie ministerstwa raportu z procesu konsultacji. Poinformowała

o zakończeniu negocjacji pakietu rozporządzeń na nową perspektywę oraz o trwających pracach technicznych w tym zakresie. Odniosła się do konieczności uzupełnienia projektu o fragment dotyczący koncentracji tematycznej. Podkreśliła wpływ negocjacji kontraktu programowego na ostateczną treść Umowy Partnerstwa, ponieważ w wyniku tych negocjacji zostanie podzielona tzw. rezerwa programowa pomiędzy poszczególne programy regionalne. Określiła polepszenie koordynacji inicjatyw i działań realizowanych na poziomie regionalnym z wyzwaniami wynikającymi z krajowych dokumentów strategicznych, jako jeden z najważniejszych dla MFiPR elementów. Odniosła się do kwestii precyzyjnego zaplanowania koordynacji instrumentów Umowy Partnerstwa oraz instrumentów KPO i innych dokumentów. Pozytywnie oceniła realizację zasady partnerstwa w procesie tworzenia dokumentów. Przypomniała o planowanym przeznaczeniu 0,25% środków EFS+ na podniesienie potencjału administracyjnego partnerów społecznych. Poinformowała o planowanych wysłuchaniach publicznych w ramach konsultacji UP i poszczególnych programów. Podkreśliła, iż kwestia wspierania dużych przedsiębiorstw została uregulowana w rozporządzeniu w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności, wykluczając, poza niektórymi wyjątkami, wspieranie inwestycji produkcyjnych w przedsiębiorstwach innych niż małe i średnie. Odniosła się do kwestii wdrażania wyników działalności B+R oraz budowania potencjału do zwiększania innowacyjności polskiej gospodarki, zaznaczając szerszy kontekst inwestycji zwiększających zaawansowanie technologiczne i poziom robotyzacji. Zwróciła uwagę na oś przewodnią wsparcia w ramach celu polityki 1 – inteligentne specjalizacje. Nawiązując do działań edukacyjnych i informacyjnych, pozytywnie oceniła pomysł ich realizacji przez partnerów społecznych.

Zygmunt Mierzejewski, OPZZ przypominając o przekazanym do strony rządowej stanowisku strony pracowników i strony pracodawców Zespołu ds. funduszy europejskich w sprawie projektu Umowy Partnerstwa, zwrócił się do Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej z prośbą o pisemne ustosunkowanie się do dokumentu. W odniesieniu do kwestii koncentracji tematycznej poprosił o informację dotyczącą zmian treści celu czwartego Umowy Partnerstwa oraz możliwość ewentualnej współpracy partnerów społecznych w zakresie ich wypracowania. Zaznaczył, że Podkomitet ds. zasady partnerstwa powinien opiniować podział środków na poszczególne województwa wraz z właściwym uzasadnieniem.

Marcin Tumanow, BCC podziękował stronie rządowej za wynegocjowanie z Komisją Europejską środków na zwiększenie potencjału partnerów społecznych. Zapytał, czy środki

o których mowa przeznaczone będą jedynie dla partnerów społecznych, czy szerzej, dla partnerów spoza administracji.

Agnieszka Kapciak, MFiPR zaznaczyła, że MFiPR przygotowuje odpowiedź na stanowisko strony pracowników i strony pracodawców Zespołu ds. funduszy europejskich w sprawie Umowy Partnerstwa. Odnosząc się do potrzeby weryfikacji informacji dotyczących przekazania 0,25% środków z EFS, wskazała, że środki te najprawdopodobniej będą udzielane partnerom społecznym, gospodarczym oraz organizacjom pozarządowym. Poinformowała, że Departament Europejskiego Funduszu Społecznego prowadzi prace w zakresie zmian celu czwartego Umowy Partnerstwa. Wyraziła nadzieję na współpracę partnerów społecznych w obszarze celu czwartego. W kontekście rezerwy środków oraz kwestii ich podziału zobowiązała się do przekazania postulatów Zespołu do właściwych osób pracujących nad kontraktem programowym.

Ad. 3

Maciej Aulak, MFiPR przedstawił prezentację dotyczącą programu Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich na lata 2021-2027. Poinformował o przebiegu prac nad programem. Zaznaczył, iż PT nie jest programem realizującym inwestycje. Wskazał trzy filary programu – skuteczne inwestycje; skuteczni beneficjenci; skuteczna komunikacja, których celem jest zapewnienie skutecznego systemu realizacji polityki spójności w latach 2021-2027 w wymiarze strategicznym, wdrożeniowym i refleksyjnym. Nawiązując do bloku „skuteczne instytucje” jako priorytet obszaru przedstawił upowszechnienie nowoczesnych metod zarządzania zasobami ludzkimi, zapewnienie sprawnego systemu wdrażania Funduszy Europejskich, zwiększenie zdolności administracyjnej instytucji systemu wdrażania oraz zapewnienie koordynacji strategicznej i zarządczej na poziomie Umowy Partnerstwa. Odniósł się jednocześnie do kwestii zachęcania instytucji do oferowania pracownikom elastycznych form świadczenia pracy, wprowadzania nowoczesnych mechanizmów, prowadzenia szkoleń dla średniego szczebla kadry kierowniczej. Przedstawił główne założenia bloku „skuteczni beneficjenci”: prowadzenie sieci punktów informacyjnych dla beneficjentów, zwiększenie potencjału beneficjentów Funduszy Europejskich, wsparcie wdrażania instrumentów rozwoju terytorialnego oraz rozwój i utrzymanie krajowego systemu informatycznego. Poinformował, iż program Pomoc Techniczna nie wspiera bezpośrednio przedsiębiorców, ponieważ nie

przewiduje on udzielania pomocy publicznej. Nawiązując do filaru „skuteczna komunikacja” przedstawił główne założenia, czyli: prowadzenie kampanii poprawiających widoczność Funduszy Europejskich; utworzenie, utrzymanie i rozwój systemu portali i serwisów internetowych; organizacja wydarzeń, akcji promocyjnych i społecznych, konkursów edukacyjnych oraz przygotowanie materiałów promocyjnych i brandingowych, głównie w formie cyfrowej. Poinformował o budżecie programu – 550 mln euro, który podzielony jest na poszczególne jego osie. Na priorytet „skuteczne instytucje” przeznaczono 385 mln euro, na obszar „skuteczni beneficjenci” 145 mln euro, natomiast na filar „skuteczna komunikacja” 20 mln euro. Krótko przedstawił planowane działania dla partnerów w ramach poszczególnych priorytetów, w tym między innymi: sieci tematyczne, grupy robocze, komitety i inne ciała angażujące partnerów spoza administracji; szkolenia oraz ekspertyzy; kontynuacja działalności powołanego w perspektywie 2014-2020 Podkomitetu ds. rozwoju partnerstwa; wsparcie procesów animacyjnych i partycypacyjnych w jednostkach samorządu terytorialnego; dotacja dla partnerów (projekt zakładający stworzenie sieci instytucji partnerskich, realizujących m.in. szkolenia dla beneficjentów w zakresie swojej specjalizacji); powierzenie partnerom spoza administracji horyzontalnych działań komunikujących, poprawiających widoczność funduszy europejskich kierowanych do beneficjentów, potencjalnych beneficjentów i ogółu społeczeństwa.

Zygmunt Mierzejewski, OPZZ podziękował za przychylenie się do postulatów partnerów społecznych, zwłaszcza w celu trzecim. W odniesieniu do priorytetu pierwszego zapytał o kwestię środków przeznaczonych na podnoszenie kompetencji partnerów spoza administracji. Zwrócił uwagę na skomplikowane procedury dotyczące uzyskania środków na wskazane działania.

Maciej Aulak, MFiPR zaznaczył, że partnerzy społeczni mogą skorzystać z możliwości szkoleniowych w ramach obszarów innych niż priorytet pierwszy. Podkreślił, iż członkowie Komitetu mają możliwość podnoszenia swoich kompetencji, jednak nie jest ona często wykorzystywana.

Małgorzata Lelińska, Konfederacja Lewiatan negatywnie zaopiniowała procedurę uzyskiwania środków na szkolenia dla partnerów spoza administracji. W kontekście obszaru „informacja i promocja” wyraziła nadzieję na wypracowanie rozwiązań, które pozwolą partnerom społecznym na włączenie się w proces rozpowszechniania wiedzy na temat realizowanych zadań. Zawniosowała o organizację spotkania roboczego partnerów

społecznych i przedstawicieli MFIPR, celem omówienia kwestii współpracy w przedstawionym zakresie. Poprosiła o uzupełnienie informacji na temat projektu, który został przekierowany do prac Podkomitetu ds. rozwoju partnerstwa.

Maciej Aulak, MFIPR poprosił o przekazanie analizy w zakresie trudności uzyskania środków na podnoszenie kompetencji partnerów społecznych w poszczególnych podkomitetach. W odniesieniu do kwestii informacji i promocji zadeklarował podjęcie rozmów na temat spotkania roboczego. W uzupełnieniu do projektu przekierowanego do prac Podkomitetu ds. rozwoju partnerstwa podkreślił, że jego Przewodniczący został poproszony o przekazanie informacji, natomiast sam projekt nie dotyczy tylko Podkomitetu. Podkreślił, że środki przeznaczone na realizację projektu muszą zostać przekazane jednemu podmiotowi, w związku z czym zwrócił się z prośbą o przekazanie gotowych ustaleń między partnerami.

Jan Klimek, Przewodniczący Zespołu, ZRP podziękował uczestnikom posiedzenia za spotkanie oraz merytoryczną dyskusję. Zamknął posiedzenie Zespołu ds. funduszy europejskich.

Jan Klimek
/-/
Przewodniczący Zespołu

Sporządziła
Aleksandra Kowalczyk
Biuro Rady Dialogu Społecznego